sreda, 15. januar 2020

P9_TA(2020)0006

Izvajanje in spremljanje določb o državljanskih pravicah v sporazumu o izstopu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2020 o izvajanju in spremljanju določb o državljanskih pravicah v sporazumu o izstopu Združenega kraljestva (2020/2505(RSP))

(2021/C 270/02)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah z dne 7. decembra 2000 (v nadaljnjem besedilu: „Listina“), ki je bila razglašena 12. decembra 2007 v Strasbourgu in je decembra 2009 začela veljati skupaj z Lizbonsko pogodbo,

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 5. aprila 2017 o pogajanjih z Združenim kraljestvom po uradnem obvestilu, da namerava izstopiti iz Evropske unije ([1]), z dne 3. oktobra 2017 o stanju pogajanj z Združenim kraljestvom ([2]), z dne 13. decembra 2017 o stanju pogajanj z Združenim kraljestvom ([3]), z dne 14. marca 2018 o smernicah za okvir prihodnjih odnosov med EU in Združenim kraljestvom ([4]) in z dne 18. septembra 2019 o stanju glede izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije ([5]),

— ob upoštevanju smernic Evropskega sveta (člen 50) z dne 29. aprila 2017, sprejetih po prejemu uradnega obvestila Združenega kraljestva v skladu s členom 50 PEU, in Priloge k Sklepu Sveta z dne 22. maja 2017, ki določa pogajalske smernice za sklenitev sporazuma z Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije,

— ob upoštevanju smernic Evropskega sveta (člen 50) z dne 15. decembra 2017 in Priloge k Sklepu Sveta z dne 29. januarja 2018, ki dopolnjuje Sklep Sveta z dne 22. maja 2017 o pooblastilu za začetek pogajanj z Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske o sporazumu o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije,

— ob upoštevanju skupnega poročila pogajalcev Evropske unije in vlade Združenega kraljestva z dne 8. decembra 2017 o napredku v prvi fazi pogajanj v skladu s členom 50 PEU o urejenem izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije,

— ob upoštevanju sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki ga je Evropski svet potrdil 25. novembra 2018, in izjav, vključenih v zapisnik zasedanja Evropskega sveta z istega dne,

— ob upoštevanju sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki ga je Evropski svet potrdil 17. oktobra 2019 (sporazum o izstopu) ([6]),

— ob upoštevanju osnutka zakona o sporazumu o izstopu, ki je bil parlamentu Združenega kraljestva predložen 19. decembra 2019,

— ob upoštevanju politične izjave o okviru prihodnjih odnosov med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom ([7]),

— ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,

([1]) UL C 298, 23.8.2018, str. 24.
([2]) UL C 346, 27.9.2018, str. 2.
([3]) UL C 369, 11.10.2018, str. 32.
([4]) UL C 162, 10.5.2019, str. 40.
([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0016.
([6]) UL C 384 I, 12.11.2019, str. 1.
([7]) UL C 384 I, 12.11.2019, str. 178.

sreda, 15. januar 2020

A. ker Evropski parlament zastopa vse državljane Evropske unije in si bo pred izstopom Združenega kraljestva iz EU in po njem prizadeval za zaščito njihovih interesov;

B. ker v Združenem kraljestvu živi približno 3,2 milijona državljanov iz drugih 27 držav članic (EU-27), v teh državah pa živi 1,2 milijona državljanov Združenega kraljestva; ker so se ti državljani preselili v drugo državo članico na podlagi pravic, določenih v pravu Unije, pri čemer so se zanašali, da jim te pravice pripadajo vse življenje;

C. ker je na Severnem Irskem 1,8 milijona državljanov, ki so na podlagi velikonočnega sporazuma upravičeni do irskega državljanstva, s tem pa tudi do državljanstva EU v državi prebivališča in uživanja pravic, ki iz njega izhajajo;

D. ker sta se EU in Združeno kraljestvo v drugem delu sporazuma o izstopu dogovorila za celovit in vzajemen pristop k zaščiti pravic državljanov EU-27, ki živijo v Združenem kraljestvu, in državljanov Združenega kraljestva, ki živijo v EU-27;

E. ker je Združeno kraljestvo z uvedbo sheme za pridobitev statusa za državljane EU začelo predčasno uporabljati določbe sporazuma o izstopu v zvezi z izdajo potrdil o stalnem bivališču;

F. ker mora več držav članic EU-27 sprejeti zakonske določbe o tem, kako nameravajo izvajati člen 18 sporazuma o izstopu v zvezi z izdajo potrdil o stalnem prebivališču;

G. ker državljani Združenega kraljestva po koncu prehodnega obdobja iz sporazuma o izstopu ne bodo več imeli pravic iz člena 20 PDEU, zlasti ne pravice do prostega gibanja, razen če se EU in Združeno kraljestvo v morebitnem sporazumu o prihodnjih odnosih med njima dogovorita drugače;

H. ker je mogoče v skladu s členom 132 sporazuma o izstopu prehodno obdobje podaljšati le z sklepom skupnega odbora pred 1. julijem 2020;

Drugi del sporazuma o izstopu

1. je prepričan, da je drugi del sporazuma o izstopu pravičen in uravnotežen;

2. ugotavlja, da drugi del sporazuma o izstopu zagotavlja:

— da bodo vsi državljani EU-27, ki v času izstopa zakonito prebivajo v Združenem kraljestvu, in državljani Združenega kraljestva, ki v času izstopa zakonito prebivajo v kateri od držav članic EU-27, ter njihovi družinski člani uživali vse pravice iz sporazuma od izstopu v skladu z zakonodajo EU, kot jo razlaga Sodišče Evropske unije,

— da bo sporazum o izstopu zaščitil ožje družinske člane državljanov in osebe, ki so z njimi v trajni zvezi ter trenutno prebivajo izven države gostiteljice, ter da bo to veljalo tudi za otroke, rojene v prihodnosti in zunaj države gostiteljice,

— da bodo ohranjene vse pravice socialne varnosti v skladu z zakonodajo EU, vključno z vsemi prejemki, ki se lahko izvozijo,

— da bodo državljanske pravice zagotovljene vse življenje,

— da bodo upravni postopki za izvajanje drugega dela sporazuma o izstopu potekali pregledno, nemoteno in racionalno, da bodo obrazci kratki, enostavni in uporabniku prijazni,

— da bodo določbe o pravicah državljanov iz sporazuma o izstopu vključene v pravni red Združenega kraljestva in da bodo imele te pravice neposredni učinek;

Državljanske pravice med prehodnim obdobjem

3. ugotavlja, da bo morala Komisija v prehodnem obdobju, ki se bo končalo 31. decembra 2020, na podlagi člena 131 sporazuma o izstopu spremljati izvajanje drugega dela sporazuma, vključno s shemami prijav v skladu s členom 19 sporazuma, in to tako v Združenem kraljestvu kot v državah članicah EU-27;

4. ugotavlja, da bodo državljani EU-27 v prehodnem obdobju še naprej uživali pravice do prostega gibanja v Združenem kraljestvu, kot izhajajo iz člena 20 PDEU in ustrezne zakonodaje EU, to pa velja tudi za državljane Združenega kraljestva v EU-27;

5. opozarja, da bo Komisija v prehodnem obdobju odgovorna za zagotavljanje spoštovanja pravic do prostega gibanja v Združenem kraljestvu in v EU-27, ter poziva Komisijo, naj nameni dovolj sredstev za preiskavo in odpravo morebitnih primerov nespoštovanja teh pravic, zlasti primerov diskriminacije državljanov EU-27 ali britanskih državljanov;

6. poudarja, da je prehodno obdobje krajše, kot je bilo pričakovano; zato zahteva, naj EU in Združeno kraljestvo prednostno izvajata tiste vidike drugega dela sporazuma o izstopu, ki zadevajo državljane in njihove pravice;

Izvajanje drugega dela sporazuma o izstopu

7. poudarja, da bo pri odločanju o odobritvi sporazuma o izstopu upošteval dosedanje izkušnje in dana zagotovila v zvezi z izvajanjem ključnih določb sporazuma o izstopu, zlasti v zvezi s shemo Združenega kraljestva za pridobitev statusa za državljane EU;

8. ugotavlja, da se velikemu delu prosilcev v okviru sheme za pridobitev statusa za državljane EU dodeli le tako imenovani status v pridobivanju; opozarja, da se je mogoče temu izogniti, če se Združeno kraljestvo odloči za upravni postopek ugotovitvene narave, saj ga dovoljuje člen 18(4) sporazuma o izstopu; zato poziva Združeno kraljestvo, naj ponovno razmisli o svojem pristopu in poziva države članice EU-27, naj se prav tako odločijo za ugotovitveni postopek iz člena 18(4);

9. je zelo zaskrbljen zaradi najnovejših in nasprotujočih si napovedi v zvezi z državljani EU-27, ki bodo zamudili rok 30. junij 2021 za prijavo v shemo za pridobitev statusa za državljane EU; ugotavlja, da te napovedi med prizadetimi državljani po nepotrebnem povzročajo negotovost in strah; poziva vlado Združenega kraljestva, naj pojasni, kako bo izvajala točko (a) drugega pododstavka člena 18(1) sporazuma o izstopu, zlasti pa, kaj so po njenem mnenju utemeljeni razlogi za neupoštevanje roka;

10. poudarja, da bi državljanom EU-27 v Združenem kraljestvu zagotovili večjo gotovost in občutek varnosti, če bi jim kot dokazilo o njihovi pravici do prebivanja v Združenem kraljestvu po koncu prehodnega obdobja izdali fizični dokument; ponovno poudarja, da bo pomanjkanje tovrstnega fizičnega dokazila še povečalo tveganje diskriminacije državljanov EU-27 pri bodočih delodajalcih ali najemodajalcih, ki se bodo morda želeli izogniti dodatnemu upravnemu bremenu spletnega preverjanja, ali se bodo zmotno bali, da bi se lahko znašli v nezakonitem položaju;

11. je še vedno zaskrbljen zaradi omejenega števila ponudnikov storitve skeniranja osebnih dokumentov v okviru sheme za pridobitev statusa za državljane EU, zaradi omejene geografske pokritosti pomoči, ki jo zagotavlja Združeno kraljestvo, in zaradi ravni pomoči za starejše in ranljive državljane, vključno s tistimi, ki imajo težave pri uporabi digitalnih aplikacij;

12. izraža zaskrbljenost zaradi predlagane ustanovitve neodvisnega organa Združenega kraljestva iz člena 159 sporazuma o izstopu; pričakuje, da bo Združeno kraljestvo zagotovilo, da bo ta organ resnično neodvisen; v zvezi s tem opozarja, da bi moral začeti delovati že prvi dan po koncu prehodnega obdobja;

13. pričakuje, da bo vlada Združenega kraljestva pojasnila, ali se njena shema za pridobitev statusa za državljane EU lahko uporablja za državljane EU-27 na Severnem Irskem, ki niso zaprosili za britansko državljanstvo v skladu s pogoji iz velikonočnega sporazuma;

14. ponavlja, da namerava natančno spremljati, kako države članice EU-27 izvajajo drugi del sporazuma o izstopu, zlasti člen 18(1) in (4) v zvezi s pravicami državljanov Združenega kraljestva, ki živijo na njihovem ozemlju;

15. spodbuja EU-27, naj sprejme ukrepe, s katerimi bo zagotovila pravno varnost britanskih državljanov, ki prebivajo v EU-27; ponavlja, da bi morala EU-27 dosledno in velikodušno varovati pravice britanskih državljanov, ki prebivajo v EU-27;

16. poziva države članice Združenega kraljestva in EU-27, naj si bolj prizadevajo ozaveščati državljane o posledicah izstopa Združenega kraljestva iz EU ter naj uvedejo ali okrepijo ciljno usmerjene informacijske kampanje, s katerimi bodo vse državljane, ki jih zajema sporazum o izstopu, obveščale o njihovih pravicah in morebitnih spremembah njihovega statusa;

Državljanske pravice v okviru prihodnjih odnosov med EU in Združenim kraljestvom

17. pozdravlja dano zavezo v politični izjavi, ki določa okvir za prihodnje odnose med EU in Združenim kraljestvom, da morajo to biti odnosi, ki bodo delovali v interesu državljanov Unije in Združenega kraljestva, zdaj in v prihodnje;

18. v zvezi s tem obžaluje, da je Združeno kraljestvo napovedalo, da se med Unijo in Združenim kraljestvom ne bo več uporabljalo načelo prostega gibanja oseb; meni, da bi moral morebitni sporazum o prihodnjih odnosih med EU in Združenim kraljestvom vključevati ambiciozne določbe o gibanju oseb; ponavlja, da bi morale biti te pravice sorazmerne s stopnjo prihodnjega sodelovanja na drugih področjih; opozarja, da so pravice do prostega gibanja tudi neposredno povezane s drugimi tremi svoboščinami, ki so bistvene za notranji trg, in da so še posebej pomembne za storitve in poklicne kvalifikacije;

19. poziva, da se zagotovijo prihodnje pravice do prostega gibanja po vsej EU za državljane Združenega kraljestva, ki jih zajema sporazum o izstopu, pa tudi dosmrtna pravica teh državljanov do vrnitve v Združeno kraljestvo oziroma EU; poziva države članice EU-27, naj zagotovijo, da bodo volilne pravice na lokalnih volitvah države prebivanja zagotovljene vsem državljanom, ki jih zajema sporazum o izstopu;

20. opominja, da mnogi britanski državljani – tako tisti, ki prebivajo v Združenem kraljestvu, kot tudi tisti s prebivališčem v EU-27 – odločno nasprotujejo temu, da bi izgubili pravice, ki jih uživajo v skladu s členom 20 PDEU; predlaga, naj se v EU-27 preuči, kako bi lahko to ublažili v okviru primarne zakonodaje Unije ob sočasnem polnem spoštovanju načela vzajemnosti, pravičnosti, simetrije in nediskriminacije;

21. opozarja, da je za izvajanje in uporabo sporazuma o izstopu odgovoren skupni odbor iz člena 164;

22. meni, da bi bil koristen skupni nadzor Evropskega parlamenta in parlamenta Združenega kraljestva nad izvajanjem in uporabo sporazuma o izstopu, in bi ga pozdravil, če bi vzpostavili skupne strukture v ta namen;

o

o o

23. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Evropskemu svetu, Svetu, Komisiji, parlamentom držav članic in vladi Združenega kraljestva.